

УДК: 612.621.31+ 618.146+578.27+618.177

ОСОБЛИВОСТІ ЕНДОКРИННОЇ РЕЦЕПЦІЇ ШИЙКИ МАТКИ ПРИ ЦЕРВІКАЛЬНІЙ ІНТРА-ЕПІТЕЛІАЛЬНІЙ НЕОПЛАЗМІ, ЩО АСОЦІЮЄТЬСЯ З ПАПІЛОМАВІРУСНОЮ ІНФЕКЦІЄЮ В ЖІНОК ІЗ БЕЗПЛІДДЯМ

Кіндратів Е.О.*Кандидат медичних наук, доцент кафедри патоморфології та судової медицини, Державний вищий навчальний заклад "Івано-Франківський національний медичний університет"***Ключові слова:** ендокринна рецепція, цервікальна інтраепітеліальна неоплазія, вірус папіломи людини, безпліддя.

Внутрішньоклітинна концентрація рецепторів до естрогенів (ER) і прогестинів (PR) сприяє здійсненню регуляції взаємовідносин між паренхімою та стромою шийки матки. У літературі існує велика кількість суперечностей щодо експресії цих маркерів у нормі та при різних патологічних змінах шийки матки. Мета - встановити особливості експресії рецепторів стероїдних гормонів у шийці матки при цервікальній інтраепітеліальній неоплазії (ЦІН), що асоціюється з папіломавірусною інфекцією (ПВІ) у жінок з безпліддям.

Проведено імуногістохімічне дослідження шийки матки у 157 жінок із безпліддям. Залежної від ступеня тяжкості ЦІН всі випадки розділені на три групи: 1-ша група - 62 пацієнтки з ЦІН легкого ступеня (ЦІН-I); 2-га група - 53 жінки з помірною ЦІН (ЦІН-II); 3-тя група - 42 пацієнтки з тяжкою ЦІН (ЦІН-III). Як первинні використовували моноклональні антитіла до естрогенових (ER) (клон 6F11, Novocastra) та прогестеронових рецепторів (PgR) (клон 1A6, Novocastra).

Встановлено позитивну експресію рецепторів естрогенів і прогестинів практично у всіх зразках шийки матки контрольної групи. Для рецепторів естрогенів характерна епітеліальна локалізація, для рецепторів прогестерону - стромальна. Дослідження особливостей експресії стероїдних гормонів при ЦІН, асоційованої з ПВІ у жінок із розладами репродуктивної функції встановлено перерозподіл експресії стероїдних рецепторів. Так, ER характеризується зниженням епітеліальної та появою стромальної позитивної реакції, натомість експресія PR відрізняється появою позитивної епітеліальної екстинції при вираженій реакції в стромі шийки матки. Перерозподіл рецепції до естрогену при ЦІН найчастіше відмічається в жінок із трубним безпліддям: при ЦІН-I негативна експресія ER встановлена у 59,0 % ($p < 0,05$), при ЦІН-II - у 68,4 % ($p < 0,05$), при ЦІН-III - у 51,5 % пацієнток ($p < 0,05$). Позитивна епітеліальна експресія PR також переважно виявляється у жінок із трубним безпліддям, особливо при ЦІН-II - у 58,8 % ($p < 0,05$) та при ЦІН-III - у 51,9 % ($p < 0,05$). Оцінка компонентів гормонально-рецепторного апарату шийки матки показала суттєвіше зниження ($p < 0,05$) об'ємного вмісту ER (у 2 рази), ніж PR (в 1,3 рази). При ЦІН, асоційованій з ПВІ, відмічається вірогідне зниження ER/PR індексу, з найнижчим показником у групі пацієнток із ЦІН-III ($p < 0,05$). Зниження рівня стероїдної рецепції при неопластичній трансформації шийки матки може свідчити про формування автономного "самопідтримуючого" росту за рахунок факторів росту, що продукуються локально, та цитокінів. Слід зазначити, що ВПЛ-індуковані ураження шийки матки тісно пов'язані з гіперестрогенемією, яка супроводжується конверсією E2 в агресивний метаболіт 16a-OHE1, який визначає пролонгований ефект E2 та активує експресію гена E7 ВПЛ, що в свою чергу ініціює механізми патологічної проліферації клітин та блокує фактори імунного захисту й визначає пухлинну трансформацію клітин. При цьому є зрозумілим домінуючі ураження естроген-чутливої зони трансформації цервікального епітелію, де відмічається найбільш високий рівень експресії рецепторів стероїдних гормонів. Визначення експресії рецепторів стероїдних гормонів при ЦІН, асоційованій із ПВІ, у жінок із безпліддям може бути використано як додатковий критерій встановлення ступеня диспластичного процесу епітелію шийки матки.

PECULIARITIES OF THE NECK OF WOMB ENDOCRINE RECEPTION AT CERVICAL INTRAEPITHELIAL NEOPLASM ASSOCIATED WITH PAPILLOMA-ASSOCIATED VIRUS IN CASE OF FEMALE STERILITY

Kindrativ Ye.O.

Higher State Educational Establishment of Ukraine "Ivano-Frankivsk National Medical University"

Keywords: endocrine reception, cervical intraepithelial neoplasia, human papilloma virus, sterility